

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА РАДА
ПІВДЕННИЙ МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧИЙ КОНСОРЦІУМ «ПІВДЕННИЙ»
ПРОДОВОЛЬЧА І СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ ООН (FAO)
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВИЙ ПАРК «АГРОПЕРСПЕКТИВА» МИКОЛАЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЕНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
КРАКІВСЬКИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ПОЛЬЩА)
КОСТАНАЙСЬКИЙ ІНЖЕНЕРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. ДУЛАТОВА (КАЗАХСТАН)
ВІРМЕНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (ВІРМЕНІЯ)
УНІВЕРСИТЕТ БАНЯ-ЛУКИ (БОСНІЯ І ГЕРЦЕГОВИНА)
ЦЕНТР ДОСЛІДЖЕНЬ ТА РОЗВИТКУ MZURI WORLD Sp.zo.o (Польща)
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПОЛЬОВИХ КУЛЬТУР «СЕЛЕКЦІЯ»
(РЕСПУБЛІКА МОЛДОВА)

**ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ
ВІЙНИ І ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ:
ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИМІРИ**

МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ

**Тези доповідей
учасників міжнародної науково-практичної конференції**

1-2 червня 2023 р., м. Миколаїв,

Миколаїв
2023

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
NATIONAL ACADEMY OF AGRICULTURAL SCIENCES OF UKRAINE
MYKOLAIV REGIONAL MILITARY ADMINISTRATION
MYKOLAIV REGIONAL COUNCIL
SOUTHERN INTER-REGIONAL SCIENTIFIC CENTER OF THE NATIONAL ACADEMY OF
AGRICULTURAL SCIENCES OF UKRAINE
SCIENTIFIC, EDUCATIONAL AND PRODUCTION CONSORTIUM «PIVDENNY»
FOOD AND AGRICULTURAL ORGANIZATION OF THE UN (FAO)
MYKOLAIV NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY
«AGROPERSPECTIVE» SCIENCE PARK OF THE
MYKOLAIV NATIONAL AGRARIAN UNIVERSITY
WEIHENSTEPHAN-TRIESDORF UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCE (GERMANY)
KRAKOW UNIVERSITY OF ECONOMICS (POLAND)
KOSTANAI UNIVERSITY OF ENGINEERING AND ECONOMICS NAMED AFTER
M. DULATOV (KAZAKHSTAN)
ARMENIAN NATIONAL AGRICULTURAL UNIVERSITY (ARMENIA)
UNIVERSITY OF BANJA LUKA (BOSNIA AND HERZEGOVINA)
RESEARCH AND DEVELOPMENT CENTER MZURI WORLD SP.ZO.O (POLAND)
STATE SCIENTIFIC AND RESEARCH INSTITUTE OF FIELD CULTURES «SELECTSIA»
(REPUBLIC OF MOLDOVA)

**FOOD SECURITY OF UKRAINE IN THE CONDITIONS
OF THE WAR AND POST-WAR RECOVERY:
GLOBAL AND NATIONAL DIMENSIONS**

INTERNATIONAL FORUM

**Proceedings
of the international scientific-practical conference**

Mykolaiv, June 1-2, 2023

Mykolaiv
2023

Редакційна колегія:

Головний редактор:

В. С. Шибанін – д-р техн. наук, професор, академік НААН

Заступники головного редактора:

Д. В. Бабенко – канд. техн. наук, професор

М. Д. Карпенко – директор Наукового парку
«Агроперспектива» МНАУ

Відповідальний секретар: Н. В. Потриваєва – д-р екон. наук, професор

П-78

Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум : доповіді учасників міжнародної науково-практичної конференції, 01 червня 2023 р., м. Миколаїв / Міністерство освіти і науки України ; Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2023. 379 с.

Збірка містить тези доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції Міжнародного форуму «Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри», що відбулася 01 червня 2023 р. у Миколаївському національному аграрному університеті. У тезах доповідей розкрито обліково-аналітичні та фінансові аспекти забезпечення продовольчої безпеки України, потенціал сталого розвитку України, визначено роль місцевого економічного розвитку для формування продовольчої безпеки громад, висвітлено роль інтеграції освіти, науки, виробництва і влади у становленні продовольчої незалежності країни, а також шляхи впровадження екологічно безпечних, енерго- і ресурсозберігаючих агропродовольчих технологій в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення.

УДК [338.439.6(477):355.018]-027.511-027.542

*Відповідальність за підбір і виклад інформації несуть самі автори.
Тези у збірнику представлено в авторській редакції.*

**СЕКЦІЯ 1. ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНО БЕЗПЕЧНИХ, ЕНЕРГО-
І РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧИХ АГРОПРОДОВОЛЬЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ**

ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНСЬКОЇ АКВАКУЛЬТУРИ

Гончарова О. В., канд. с.-г. наук, доцент
Коржов Є. І., канд. геогр. наук, доктор філософії
Кутіщев П. С., канд. біол. наук, доцент
e-mail: anelsatori@gmail.com

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Анотація. Результати досліджень відображають основні вектори розвитку аквакультури. Представлено інформацію щодо сучасного стану та тенденцій розвитку технологій в аквакультурі з врахуванням інноваційних аспектів, впливу техногенних чинників, модернізації рибогосподарської галузі в цілому. Здійснено комплексний аналіз основних технологічних елементів, потенціалу аквакультури, адаптаційних здатностей гідробіонтів. Зроблені акценти на можливих кейсах вирішення проблематики за окресленими питаннями. Запропоновано пропозиції щодо напряму удосконалення та перезавантаження галузі аквакультури з урахуванням сучасного контенту.

Ключові слова: аквакультура, євроінтеграція, технологічні елементи, розвиток, ресурсний потенціал.

Такий вектор діяльності, як аквакультура, має всі ресурси для забезпечення продовольчої безпеки нашої країни. Питання удосконалення технологічних аспектів в аквакультурі та збільшення можливостей ефективно використовувати потенціал акваторій є відкритим та постійно набуває практичної та наукової цінності. Оптимізація процесів технологічної карти аквакультури в умовах екологічної трансформації націлена на врахування адаптаційних можливостей самого організму гідробіонтів та їх адаптацію під нові або удосконалені технології на підприємстві. Наукові роботи авторів відображають певну перспективу, високі результати науково-дослідних доробків, експериментів, моніторингу даного питання в напрямі української аквакультури [1-8]. Оглядові роботи, статистичні аналізи демонструють наявність високого потенціалу аквакультури в нашій країні. Безумовно, є певні недоліки, проблематичні аспекти, що цілком типові для галузі, яка розвивається та трансформується у відповідності до сучасних вимог часу. На фоні такої стрімкої трансформації абіотичних, біотичних чинників, питання вдосконалення раціонального використання біоресурсів набуває наукової та практичної актуальності [9]. В доступній літературі автори розкривають питання щодо кореляційного зв'язку екосистеми в цілому та окремих її структурних елементів, живих організмів, наслідків таких трофічних відносин тощо [7].

Інноваційності розвитку аквакультури в нашій країні може надати впровадження євроінтегрованих аспектів. Вектор їх діяльності націлений на якісні параметри, забезпечення максимальною інформацією споживачів про весь

«технологічний» шлях продукції. Результати порівняльного аналізу тенденцій розвитку аквакультури Південного регіону України демонструють стрімкий розвиток даного напрямку. Відбувається поєднання декількох форм аквакультури, починають користуватися попитом рециркуляційні системи. Їх елементи впроваджують як при культивуванні гідробіонтів (підготовчий етап підрощення молоді риб), так і для основного процесу, вирощування риб, ракоподібних, культивування мікродоростей та інші.

В українському секторі сільське господарство, зокрема, аквакультура, відіграють ключову роль для реалізації та досягнення цілей, стратегічних планів ЄС щодо органічного виробництва з меншим навантаженням на екосистему [10]. Зокрема, наслідки зміни клімату відіграють визначальну роль в планах розвитку аквакультури з курсом євроінтегрування. У зв'язку з цим, авторами розроблену схему з елементами головних етапів розвитку виробництва продукції аквакультури в українських реаліях (рис.).

Рисунок. Структурні елементи ефективного впровадження «культури споживання» оновленої продукції аквакультури

Отже, споживачам все важливіше та цікавіше дізнаватися про якісні та «технологічні» особливості виробництва такої продукції аквакультури, про її вплив на навколишнє середовище. Органічне виробництво надає можливість сталому розвитку галузі, відкриває шляхи до «еколого-безпечного» використання інноваційних методів з елементами рециркуляційних систем, садків, басейнів, ставів тощо. Ресурсний потенціал української аквакультури має

всі базові аспекти для успішного розвитку та впровадження інноваційних елементів у виробничий цикл. Одним з ключових питань є підтримка таких програм стратегічного розвитку всіма сферами галузі (зокрема, нормативно-правова частина, фінансування, підтримка бізнес демо-проектів тощо).

Список використаних джерел:

1. Averchev, O.V., Bidnyna, I.O., Bondar, O.I. & Boyarkina, L.V. etc. (2019). Ecohydrological investigation of plain river section in the area of small hydroelectric power station influence. *Collective monograph: Current state, challenges and prospects for research in natural sciences*. Lviv-Toruń: Liha-Pres, P. 135–154.
2. Hrynzhevskiy, M.V., Andriushchenko, A.I., Tretiak O.M. & Hrytsyniak, I.I. *Osnovy fermerskoho rybnoho hospodarstva*. K.: Svit, 2000, 340 s.
3. Internet resurs Yak zminiuietsia klimat v Ukraini URL: <https://ecolog-ua.com/news/yak-zminyuyetsya-klimat-v-ukrayini> (data zvernennia: liutyi 2023r.)
4. Hrynzhevskiy, M.V. (2000). *Intensyfikatsiia vyrobnytstva produktsii akvakultury u vnutrishnikh vodoimakh Ukrainy*. K.: Svit, 181 s.
5. Buzevych, I.Iu. (2012) Pokaznyky riznomanittia ikhtiofauny dniprovsykh vodoskhovyshch yak chynnyky vplyvu na velychynu promyslovykh uloviv. *Rybohospodarska nauka Ukrainy*. K., Vyp., 1., S.4–8.
6. Korzhov, Ye.I., Honcharova, O.V. (2020). Formuvannia rezhymu solonosti vod Dniprovsko-Buzkoi hyrlovoi oblasti pid vplyvom klimatychnykh zmin u suchasnyi period. Actual problems of natural sciences: modern scientific discussions: *Collective monograph*. Riga: Baltija Publishing, P. 315–330.
7. Honcharova O. (2022). Efficiency of complex technological solutions for growing fish to increase resistance to the influence of abiotic and biotic factors under the influence of climate transformations. *Scientific monograph. Traditional and innovative approaches to scientific research: Theory, methodology, practice*: Riga, Latvia: Baltija Publishing, P. 218-235
8. Shevchenko, I.V., Korzhov, Ye. I. P. S. Kutishchev etc. (2020). Effect of Abiotic Factors upon Morphological Variability of *Fleuria lacustris* Larvae (Diptera, Chironomidae). *Hydrobiological Journal*. Begell House (United States). Vol. 56, Issue 5, P. 15-22
9. Food and Agriculture Organization of the United Nations. URL: <http://www.fao.org> (дата звернення: лютий 2023р.)
10. Internet resurs Organic info URL: <https://organicinfo.ua/wp-content/uploads/2021/05/Organic-action-plan-UA> (дата звернення лютий 2023)

Abstract. The results show the main vectors and development of aquaculture. Information is presented on the current state and trends in the development of technologies in aquaculture with the development of innovative aspects, the influence of technogenic officials, and the modernization of the whole fishery. A comprehensive analysis of the main technological elements, the potential of aquaculture as a whole, and the adaptive abilities of hydrobionts was carried out. Emphasis is placed on possible cases of problem solving based on the outlined issues. Proposals on the direction of improvement and restart of the aquaculture industry, taking into account modern content, are presented.

Keywords: aquaculture, intégration européenne, éléments technologiques, potentiel.

Наукове видання

**ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ І
ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ:
ГЛОБАЛЬНІ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ВИМІРИ**

МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ

Тези доповідей учасників
міжнародної науково-практичної конференції

Технічний редактор: О.М. Кушнарьова

Комп'ютерна верстка: А.В. Чернова,
О.І. Кубінець

Формат 60x84 1/16. Ум. друк. арк. 24,3.

Тираж 300 прим. Зам. № ___

Надруковано у видавничому відділі
Миколаївського національного аграрного університету

54008, м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4490 від 20.02.2013 р.